

למורה:

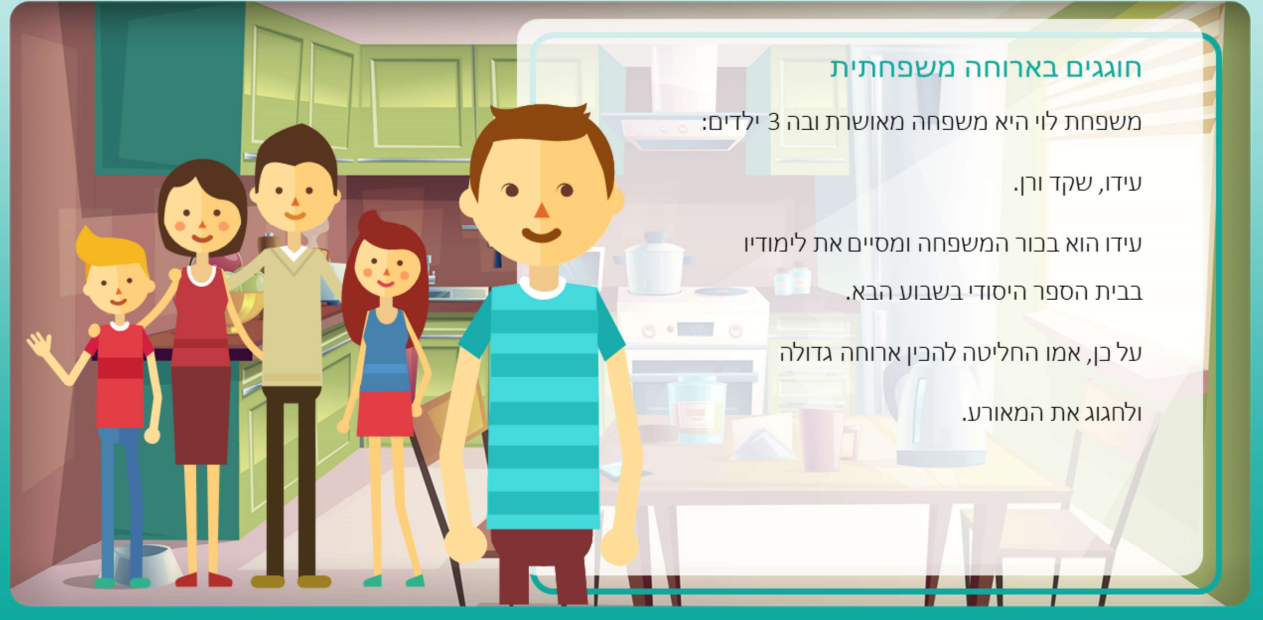
זהו שיעור בנושא תקציב- יקר וזול במסגרת התכנית "חינוך פיננסי" המיועד לכיתות ה'ו', תחת החטיבה הראשונה "הכסף שלי".

נושאי השיעור:

- מהו תקציב
- איזון תקציבי - צרכנות נבונה
- תרומתי בשמירה על תקציב המשפחה

ציוד נדרש לשיעור:

- להצגת המצגת: מחשב, מקרן
- נספחי שיעור

חוגגים בארוחה משפחתית

משפחת לוי היא משפחה מאושרת ובה 3 ילדים:

עידו, שקד ורן.

עידו הוא בכור המשפחה ומסיים את לימודיו

בבית הספר היסודי בשבוע הבא.

על כן, אמו החליטה להכין ארוחה גדולה

ולחגוג את המאורע.

למורה: (5 דק')
הקרא את סיפור הרקע לתלמידים.

חוגגים בארוחה משפחתית

אך במשפחת לוי, מלאכת הכנת ארוחת משפחתית מסובכת ביותר.

מדוע קשה אתם שואלים?

כי כל אחד מבני המשפחה אוהב לאכול משהו אחר!

אבא אוהב עוף ברוטב חמוץ,

עידו מעדיף שבאורז הצהוב יהיה בצל ירוק קצוץ,

שקד דורשת שבסלט יהיה עגבניות,

ורן לא מתיישב אם לא חתכנו לו פטריות.

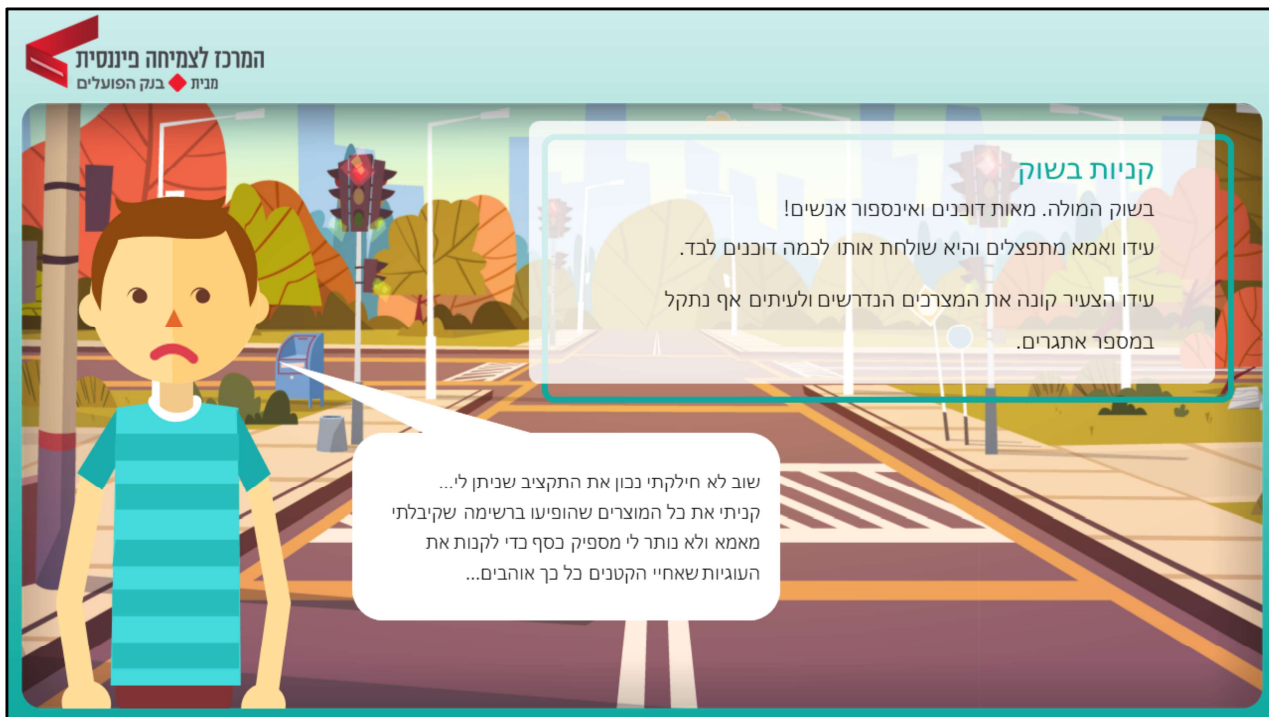
למורה: (5 דק')
הקרא את סיפור הרקע לתלמידים.

קניות בשוק

מאחר וזו ארוחה עבור עידו,
הוא זוכה להצטרף לאימא בבוקר שישי לקניות.

למורה: (5 דק')
הקרא את סיפור הרקע לתלמידים.

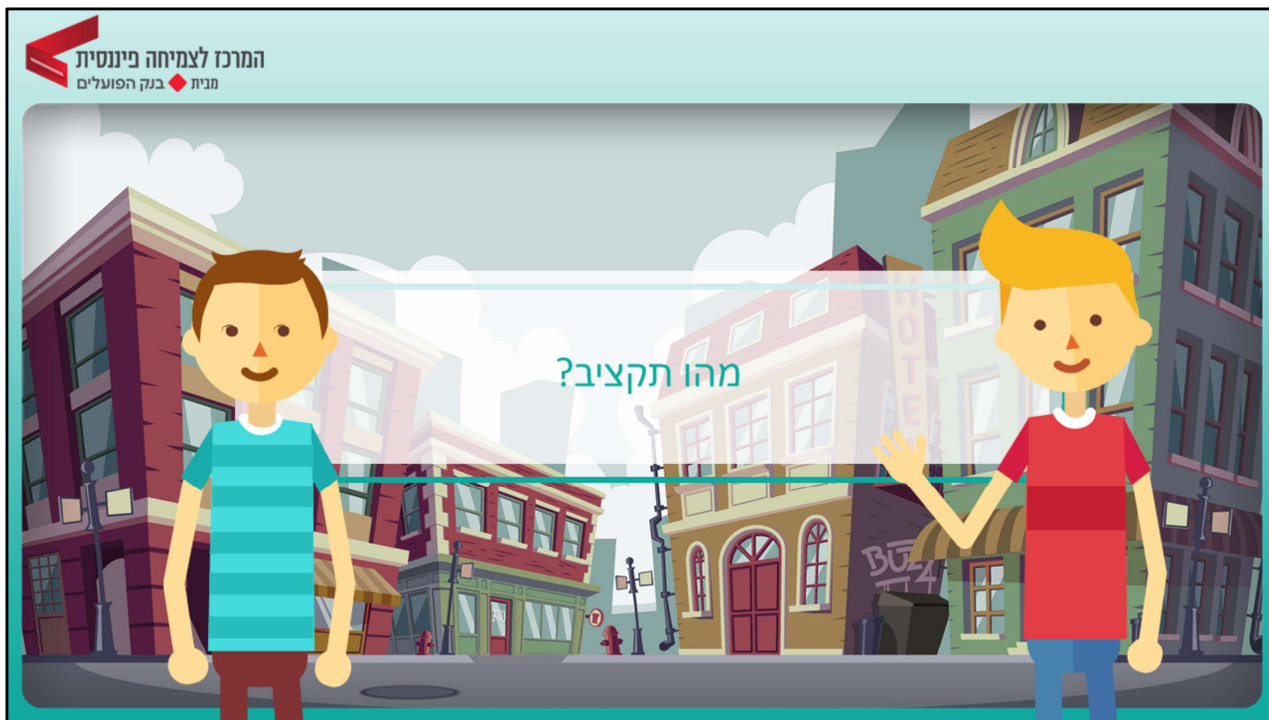

קניות בשוק

בשוק המולה. מאות דוכנים ואינספור אנשים!
עידו ואמא מתפצלים והיא שולחת אותו לכמה דוכנים לבד.
עידו הצעיר קונה את המצרכים הנדרשים ולעיתים אף נתקל
במספר אתגרים.

שוב לא חילקתי נכון את התקציב שניתן לי...
קניתי את כל המוצרים שהופיעו ברשימה שקיבלתי
מאמא ולא נותר לי מספיק כסף כדי לקנות את
העוגיות שאחיי הקטנים כל כך אוהבים...

למורה: (5 דק')
הקרא את סיפור הרקע לתלמידים.

למורה:

שאל:

- למה מתכוון עידו כשהוא אומר שהוא לא חילק נכון את התקציב שניתן לו?
- מהו תקציב? מתי משתמשים בתקציב?
- האם מישהו מכם נתקל במצב דומה לזה בו נמצא עידו?

למורה: (2 דק')

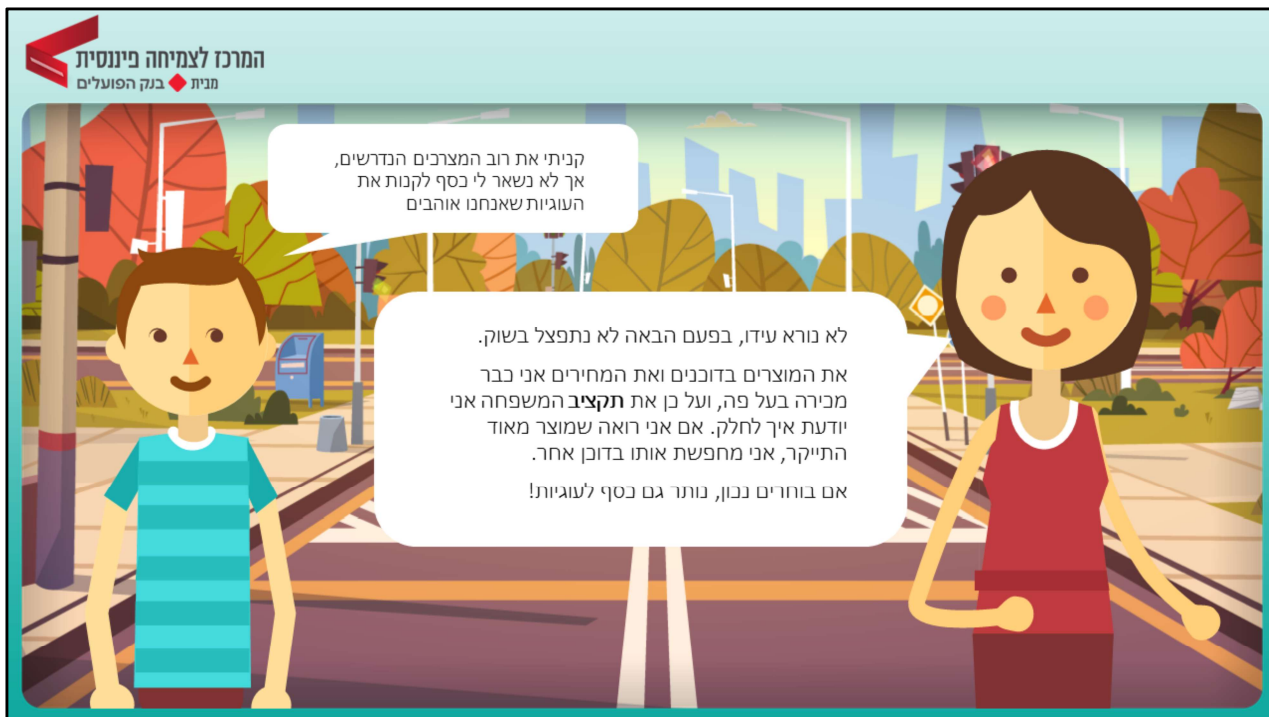
בקש מאחד התלמידים להקריא את תוכן השקף.

הסבר: תקציב הינו כלי שמאפשר לנו לתכנן הוצאות והכנסות. התקציב מגדיר סכום כסף למטרה מסוימת.

בזמן שאנו עורכים קניות, אנו קונים מוצרים שונים ומגוונים כגון מזון, שתייה, חומרי רחצה, מוצרי ניקיון ועוד.

בשוק (או בסופרמרקט) ישנו מבחר מאוד גדול של מוצרים מסוגים שונים ומחירים שונים. למשל, משחת שיניים מסוג אחד יכולה לעלות 10 שקלים ומשחת שיניים מסוג אחר יכולה לעלות 20 שקלים. קיימת סכנה שאם לא ננהל נכון את הקניה, נשלם מחיר גבוה מזה שתכננו.

כדי להמנע ממצב זה, עלינו להכין תקציב מיוחד המיועד לקניות בשוק ולהשתדל לא לחרוג ממנו.

למורה:

הקרא את סיפור הרקע לתלמידים

למורה:

דיון (5 דק')

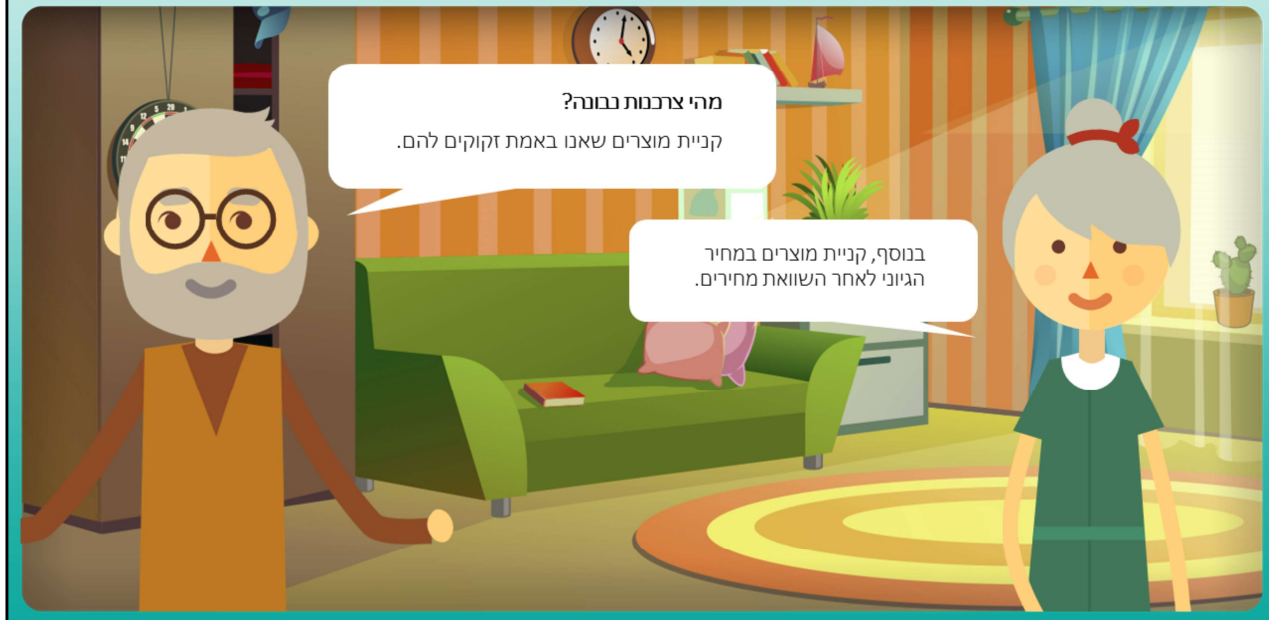
שאל:

- האם אתם מכירים את המילה צרכנות?
- האם אתם מכירים מילים נרדפות או מילים שקשורות למילה צרכנות? (צורך, צריך, צריכים, קניות)

הסבר את המילה "צרכנות" בקצרה. (צרכנות באה מהמילה צריכה שפירושה שימוש במוצרים/ שירותים)

שאל:

- האם אתם מגדירים את עצמכם כצרכנים? כלומר: האם אתם קונים לעצמכם דברים?

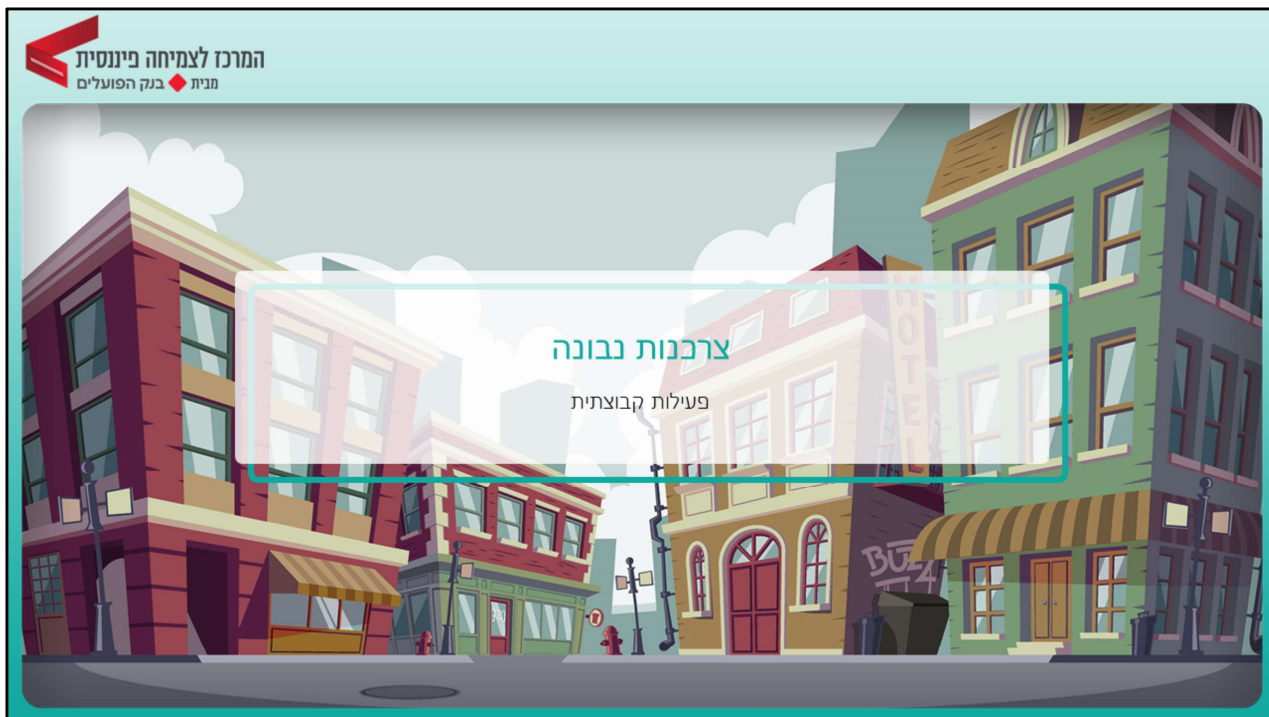

למורה:

הסבר:

צרכנות נבונה פירושה:

- קניית מוצרים להם אנו זקוקים באמת ולא מוצרים שמתחשק לנו לקנות באותו רגע ולא יהיו בשימוש מאוחר יותר.
  - קניית מוצרים במחיר הגיוני לאחר השוואת מחירים.
- שאל:** קרה לכם פעם שקניתם משהו והתחרטתם אחר כך? מדוע?

למורה:

מטרת ההפעלה: המחשת פעולות שונות לצרכנות נבונה על ידי פעילות קבוצתית.
הסבר: בהפעלה הבאה נתחלק ל- 4 קבוצות. כל קבוצה תקבל משפט הקשור לצרכנות נבונה ותתבקש להמחיש אותו באמצעות הצגה קצרה. בסיום כל הצגה, יתבקשו שאר התלמידים לזהות את הפעולה הקשורה לצרכנות נבונה.

- **חלק** את הכיתה ל-4 קבוצות
- **חלק** לכל קבוצה את אחד מהמשפטים הבאים:
- **השתמשו בקיים במקום לקנות חדש** – השתמשו במזון הנמצא במקרר כדי ליצור מאכלים חדשים במקום לקנות במכולת קניות מיותרות.
- **הכינו רשימת קניות** - הכינו רשימת מוצרים שלהם תזדקקו בשבוע הקרוב. הגעתם לסופר? זכרו שכל מה שאתם צריכים מופיע ברשימה ואל תתפתו לקנות מה שלא מופיע בה.
- **הזהרו ממבצעים** - לפעמים מבצעים יכולים להיות מבלבלים. הם עלולים לגרום לנו לקנות מוצרים שאנחנו לא באמת צריכים...
- **השלמות במכולת** - רצוי לערוך קניה מרוכזת בסופר או בשוק ולהמעיט בקניות השלמה קטנות במכולת. קניות במכולת עלולות להיות מפתות ולגרום לנו לחרוג מתקציב הקניות.

- **הסבר:** יש לכם 10 דקות כדי להכין הצגה קצרה. אורך כל ההצגה לא יעלה על 3 דקות.
- **הדגש:** בסיום כל הצגה, התלמידים יזהו את פעולת הצרכנות הנבונה לכן במהלך ההצגה לא כדאי לומר את העיקרון באופן מפורש.

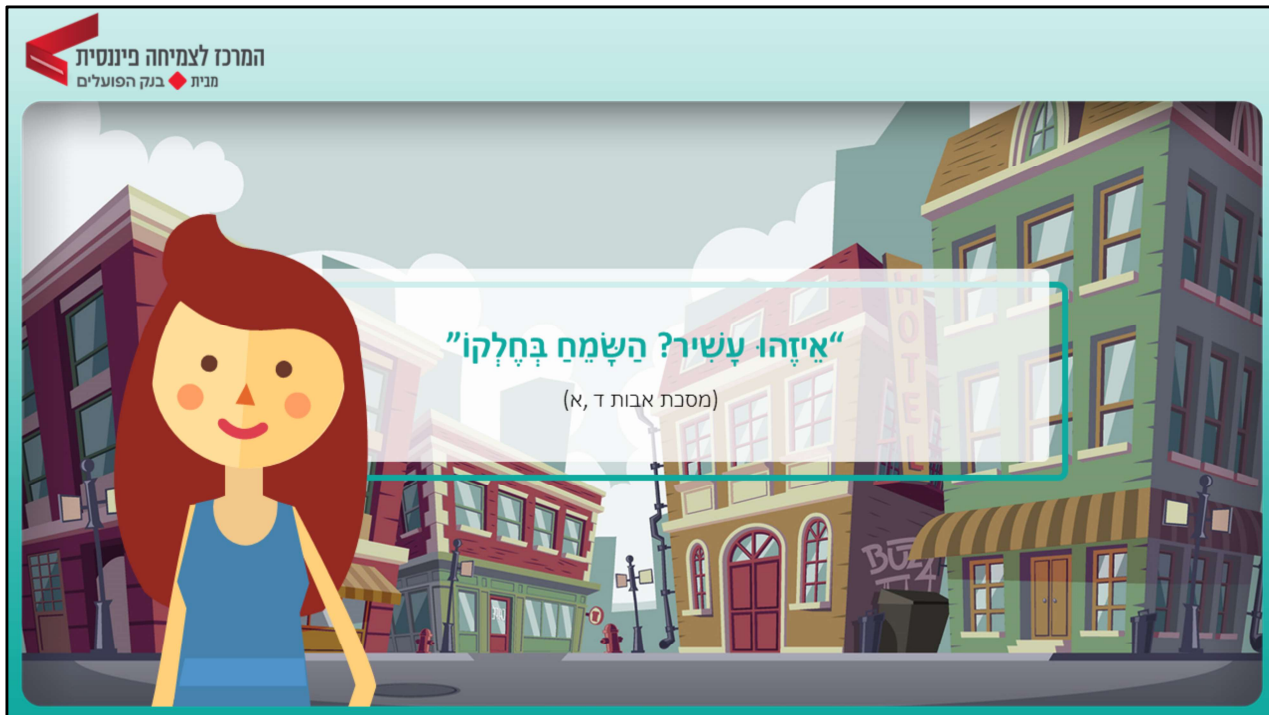
בסיום ההפעלה הסבר לתלמידים: לפני שקונים מוצר צריך לעצור ולחשוב – האם אנחנו באמת זקוקים לו? האם אפשר לקנות אותו במקום אחר במחיר זול יותר?

למורה:

הצג את הסרטון המסכם של צרכנות נבונה – "לפני שקונים שמים לב לפרטים"
בקש מהתלמידים לשים לב לאיזו טעויות של צרכנים נעשות בסרטון.

<https://www.youtube.com/watch?v=Ne6lEL0ehOk>

למורה:

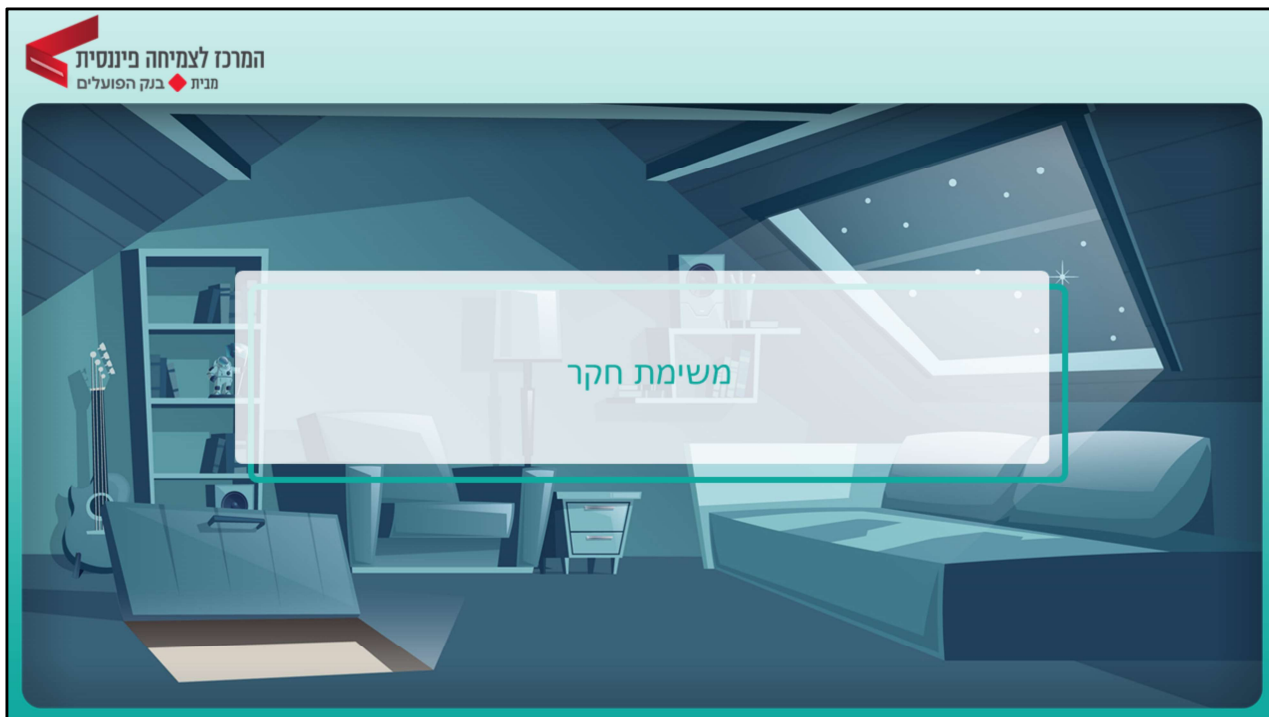
הצג לתלמידים את המשפט: "איזהו עשיר? השמח בחלקו" (מסכת אבות ד, א)
שאל: מה משמעות המשפט לדעתכם?
הסבר: הפתגם מחנך את האדם לשמח במה שיש לו. לראות את חצי הכוס המלאה.

סכם את השיעור:

בשיעור זה למדנו על המשמעות של שימוש בתקציב, ועל צרכנות נבונה.

הרחבה למורה:

החברה שלנו מצויה במירוץ תמידי אחר מותגים, מותרות, בילויים, נופש ועוד. ילדים ומבוגרים, במידה לא פחותה, חומדים את מוצרי השפע של הכלכלה המודרנית. די לנו בסיבוב באחד הקניונים כדי לשמוע את המשפט החוזר: "תקני לי...", "תקנה לי...". הגירויים בחברת השפע עצומים ובלתי נתפסים, האופנה בכל התחומים (ביגוד, מיחשוב...) משתנה במהירות עצומה. המציאות מלמדת שהחמדנות שלנו היא כמו בור בלי תחתית. והיא בפירוש לא הופכת את האדם למאושר יותר. מי שאינו מאושר לא יעילו לו עוד ועוד מוצרים חדשים, הם ממלאים חלל רגעי. ילד עצוב יישאר כזה גם אם בכל יום הוא יוצף במתנות מהתחומים הכי חדישים והכי מתוחכמים.

הנחיות למורה:

זהו שקף מוסתר

במידה והתלמידים יעברו לאחר שיעור זה שיעור נוסף בנושא "ניהול תקציבי" ניתן לתת להם את משימת החקר כהכנה לשיעור.

במידה ולא, אין צורך לתת לתלמידים את המשימה.